

Sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön tietosuojan asiantuntijaryhmä

Asettaminen	Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut työryhmän laatimaan anonymisointia, tietosuojaa ja tietoturvaa koskevat sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön periaatelinjaukset.
Toimikausi	9.12.2019-30.9.2022
Tausta	<p>Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) luo ajanmukaiset ja yhdenmukaiset edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoiminnassa syntyvien henkilötasoisten asiakastietojen sekä muiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien henkilötietojen käytölle tilastointiin, tutkimukseen, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, opetukseen, tietojohdantamiseen, viranomaisohjaukseen ja -valvontaan sekä viranomaisten suunnittelu- ja selvitystehtäviin.</p> <p>Lain perusteella Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteyteen perustetaan Tietolupaviranomainen, joka vastaa eri organisaatioiden rekisteritietoja koskevista tietoluvista sekä aineistojen kokoamisesta, käsittelystä ja luovuttamisesta asiakkaiden käyttöön. Sote-tiedon rekisterinpitäjät toimivat yhteistyössä tietolupaviranomaisen kanssa ja vastaavat omista tietoaineistoistaan. Tietoaineistojen säädösten mukainen käsittely sekä tietoturvallisuuden ja -suojan varmistaminen edellyttävät valvontaa. Tietolupaviranomainen, rekisterin pitäjät, valvova viranomainen sekä tietoaineistoja hyödyntävät organisaatiot muodostavat yhdessä yhteisön, jonka tulee pystyä toimimaan yhdessä ja kehittämään kokonaisuutta tehokkaasti.</p> <p>Tekninen kehitys on luonut uudenlaiset mahdollisuudet käsitellä arkaluonteisia asiakastietoja ja yhdistää niitä sallituissa käyttötarkoituksissa muihin henkilötietoihin tavalla, joka aiempaa paremmin turvaa asiakkaiden henkilötietojen ja luottamuksen suojan. Ehdotetulla sääntelyllä muodostetaan mittava sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön järjestelmä, joka edellyttää toimeenpanon huolellista toteutusta. On välttämättömänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon arkaluonteisia henkilötietoja käsitellään tietoturvallisesti siten, että ne eivät paljastu sivullisille. Lain toimeenpanossa ja tietolupaviranomaisen perustamisessa tarvitaan siten korkean tason osaamista tekoälystä, data-analytiikasta, tietoturvasta, tietosuojasta, alan tutkimuksesta, tilastotieteestä ja tilastotoimesta.</p>
Tavoitteet	<p>Sote-tietojen toissijaisen käytön tavoitteena on</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sote-tiedot ovat entistä laajemmin ja paremmin käytettävissä ja yhdisteltävissä, jotta niitä voidaan käyttää tutkimukseen, kehittämiseen,

innovaatiotoimintaan, johtamiseen, opetukseen, valvontaan, suunnitteluun ja tilastointiin.

- Tietojen tietolupien saaminen sekä tietojen tuottaminen eri lähteistä selkeytyy ja nopeutuu. Rekisterinpitäjien yhteistyö tietojen tuottamisessa tehostuu.
- Kattavasti ja helposti saatavilla oleva sote-tieto parantaa julkisen ja yksityisen toiminnan edellytyksiä ja siten hyödyttää kansalaisten hyvinvointia, sote-palvelujärjestelmän toimintaa sekä yritysten liiketoimintamallisuuksia ja vientiä. nopeuttaa tekoälyn ja robotiikan hyödyntämistä hyvinvointialan palveluissa ja toimintaprosesseissa

Työryhmän tehtävät Korkean tason asiantuntijaryhmän tehtävänä on laatia anonymisointia, tietosuojaa ja tietoturvaa koskevat Tietolupaviranomaisen toiminnan periaatelinjaukset.

Asiantuntijaryhmä tukee Tietolupaviranomaisen ja rekisterinpitäjien kehitystä ja toimintaa siten, että toimintamallit, tietojärjestelmät sekä asiakkaille tarjoamat palvelut ja tietoaaineistot ovat tietoturvallisia ja varmistavat arkaluontoisten henkilötason sosiaali- ja terveystietojen tietosuojan kaikissa tilanteissa.

Organisointi

Puheenjohtaja neuvotteleva virkamies Joni Komulainen, STM

Lakimies Päivi Lindström, Aalto Yliopisto

Hallintolakimies Toni Ahvas, HUS

Professori Tomi Mäkelä, Helsingin yliopisto (varalla tutkijatohtori Antti Koskela)

Head of Data Management Jarmo Harju, FIMM

Lakimies Kirsi Talonen, Tietolupaviranomainen

Tutkija Janika Tarkoma, Tilastokeskus (varalla Annu Cabrera)

Tietosuojapäällikkö Leila Hanhela-Lappeteläinen, Traficom

Tietoturvapääällikkö Andrei Laurén, THL (varalla tutkimusprofessori Mika Gissler)

Tietopalveluiden johtaja Arho Virkki, VSSHP

Työryhmä voi tarvittaessa kuulla muita asiantuntijoita.

Tietolupaviranomainen nimeää myöhemmin ryhmän sihteerin. Teknisenä sihteerinä toimii projektsihtööri Tarja Slant-Storti, STM.

Kustannukset

Työryhmä kokoontuu virkatyönä, eikä kokouksista makseta palkkioita. Työryhmän jäsenet voivat osallistua ryhmän linjausten ja selvitysten laatimiseen, jotka toteutetaan erillisinä toimeksiantoina. Työryhmän menot maksetaan Tietolupaviranomaisen toimintamäärärahoista.

Krista Kiuru
Perhe- ja peruspalveluministeri

Jukka Lähesmaa
Erityisasiantuntija

Jakelu

Päätöksessä mainitut

Tiedoksi

STM ministerit, valtiosihteerit ja erityisavustajat
STM osastot ja erillisyksiköt
Toisiokäytön ohjausryhmän jäsenet